

Beslut om ändring av föreskrifter och skötselplan samt uppdaterat syfte för Finnhamns naturreservat, Österåker kommun

(4 bilagor)

Beslut

Ändringar i reservatsbeslutet

Med stöd av 7 kap. 5 och 6 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. beslutar Länsstyrelsen att ändra Länsstyrelsens beslut den 1 oktober 2003 (dnr 18513-2001-00162) angående Finnhamns naturreservat enligt följande.

Reservatets syfte

Syftet uppnås genom att;

- Lydelsen "odlingsmarkerna på Idholmen och Särso restaureras och hävdas genom åkerbruk, bete eller slåtter" ersätts med den nya lydelsen "odlingsmarkerna på Idholmen, Stora Jolpan och Särso restaureras och hävdas genom åkerbruk, bete eller slåtter. Gamla brukningsvägar bevaras."
- Följande punkt läggs till; "öppna hållmarker hålls fria från igenväxning. Inslaget av död ved på glesa, solexponerade hållar ökar genom att död ved lämnas eller fylls på kontinuerligt."

Tillägg av föreskrifter

- Föreskriften A2 utökas till att innefatta skötselområdena 1, 8 och 9.
- A12. Utan Länsstyrelsens tillstånd anlägga ny sjösäkerhetsanordning eller etablera sjövägsmärken.

Föreskrifterna under A och C ska inte gälla följande:

- Underhåll (såsom åtgärder för att bibehålla funktionen), avetablering, samt återplacering av sjösäkerhetsanordningar (SSA) som Sjöfartsverket håller enligt sjötrafikförordningen (1986:300) eller som inrättats enligt denna förordning,) samt av objekt som är utpekade som riksintresse för sjöfarten och andra objekt väsentliga för sjöfarten.
- Skylthållare, utsedd av länsstyrelsen, får underhålla eller ta bort sjövägsmärken.

Väggkarta

Väggkarta över Idholmen och Stora Jolpan, bilaga 2 till detta beslut, ersätter tidigare inritade vägar i dessa områden (bilaga 1 b i Länsstyrelsens beslut 2003-10-01)

Ändringar i skötselplanen

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. beslutar Länsstyrelsen att ändra skötselplanen för Finnhamns naturreservat, fastställd den 11 december 2000, i följande delar;

Syftet

- Lydelsen "Den biologiska mångfalden skall bevaras och inom delar av de skogsområden som i huvudsak är opåverkade av större skogliga åtgärder" ersätts med den nya lydelsen "Den biologiska mångfalden ska bevaras och stärkas inom delar av de skogsområden som i huvudsak är opåverkade av större skogliga åtgärder".

Syftet uppnås genom att;

- Lydelsen "odlingsmarkerna på Idholmen, och Särso restaureras och hävdas genom åkerbruk, bete eller slåtter" ersätts med den nya lydelsen "odlingsmarkerna på Idholmen, Stora Jolpan och Särso restaureras och hävdas genom åkerbruk, bete eller slåtter. Gamla brukningsvägar bevaras."

Övergripande mål för skötseln

- Lydelsen, under "Övergripande mål för skötsel", "odlingsmarkernas och odlingsytornas strukturer på

Idholmen och Särso hålls i hävd" ersätts med den nya lydelsen "odlingsmarkernas och odlingsytornas strukturer på Idholmen, Stora Jolpan och Särso hålls i hävd".

- Följande tillägg; "De öppna hållmarkerna hålls fria från igenväxning. Inslaget av död ved på glesa, solexponerade hållar ökar genom att död ved lämnas eller fylls på kontinuerligt."

Ändringar gällande skötselområdena

- a. Skötselområde 1, 8 och 9 (bilaga 3, skötselplan fastställd den 11 december 2000) kompletteras med skötselåtgärder enligt nedan.
- b. Den del av skötselområde 6 som är belägen vid Söderviken på Idholmen utgår ur skötselplanen. Se bilaga 1 (angett som område x).
- c. Del av skötselområde 6 på Stora Jolpan ska ingå i skötselområde 9. Se bilaga 1 (angett som skötselområde 9). Den del som kvarstår av skötselområde 6 är anggett som 6 i bilaga 1.
- d. Skötselområde 8 b blir ett nytt delområde inom det befintliga skötselområdet 8. Se bilaga 1 (angett som skötselområde 8 b). Beskrivning, mål och skötsel anges nedan.
- e. Mål samt skötselåtgärder för område 13 a (bilaga 3, skötselplan fastställd 2000-12-11) ändras enligt nedan.
- f. Skötselåtgärder för område 13 b (bilaga 3, skötselplan fastställd 2000-12-11) ändras enligt nedan.
- g. Delar av skötselområde 3, 4 och 2 överförs till skötselområde 5. Se bilaga 1 (angett som skötselområde 5).
- h. Del av skötselområde 3 överförs till skötselområde 4. Se bilaga 1 (angett som skötselområde 4).
- i. I skötselområde 3, tätområde, ska det delområde som markerats som 3 i bilaga 1 ingå.

Ändringarna ersätter tidigare text och kartor som berör respektive avsnitt. De nya lydelserna för skötselområdena ska vara följande:

Tillägg till befintliga åtgärder gällande skötselområde 1, 8 och 9

Skötselåtgärder

De öppna hållmarkerna hålls fria från igenväxning. Inslaget av död ved på glesa, solexponerade hållar ökar genom att död ved lämnas eller fylls på kontinuerligt.

Skötselområde 8 b

Beskrivning

Området omfattade genom det tidigare beslutet skötselområde 8 och är den enda historiskt belagda slåttermarken som finns på Finnhamn.

Ängen har under lång tid lämnats utan hävd och har börjat tas över av gräs, örter, unglöv och gran. Igenväxningsvegetationen ska röjas och bete återupptas. Äldre spärrgreniga lövträd och björkdungar lämnas kvar.

Mål

Öppen mark som hävdas genom bete alternativt slåtter.

Skötselåtgärder

Bete alternativt slåtter.

Skötselområde 13 a

Beskrivning

Delområdet utgörs av Särso ängar vilken har brukats som äng fram till runt år 1900. Sedan 1999 har området åter brukats som äng eller betesmark och hävdas genom bete och slåtter, vilket har bidragit till en omfattande ängsflora med en mängd hävdgynnade arter.

Mål

Öppen mark som hävdas som slåtteräng eller betesmark.

Skötselåtgärder

Bete eller/och slåtter.

Skötselområde 13 b

Skötselåtgärder

Området får utvecklas fritt.

Beskrivning av ärendet

Finnhamns naturreservat bildades den 11 december 2000 genom länsstyrelsens beslut 18513- 2000-01517. I beslutet ingick den skötselplan som fortfarande gäller.

Den 1 oktober 2003 ersattes reservatsbeslutet från 2000 med beslut om ändring av gränser och föreskrifter (dnr 18513- 2001-00162).

Den 5 oktober 2005 fattades beslut om landningsplats för luftfarkost (dnr 511-2005-052111) och Finnhamns naturreservat omfattas också av beslutet den 16 juni 2020 angående åtgärder mot granbarkborre (dnr 511-20118-2020).

Ärendets beredning

Markägaren, som även är förvaltare, har inkommit med en begäran om att revidera skötselplanen för området. Förslaget till revidering har sänts på samråd till markägaren, och myndigheter i enlighet med 24–26 §§ förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Yttrande har kommit in från kommunen och Skogsstyrelsen som tillstyrker förslaget.

Sjöfartsverket har inget att erinra mot förslag till beslut om ändring av föreskrifter och skötselplan samt uppdaterat syfte för Finnhamns naturreservat. Däremot noterar Sjöfartsverket att vissa av befintliga föreskrifter kan hindra åtgärder för framtida farledshållning. Länsstyrelsen har beaktat dessa synpunkter och efter det gjort ändringar i förslaget enligt Sjöfartsverkets synpunkter.

Trafikverket hänvisar till Sjöfartsverkets yttrande.

Skärgårdsstiftelsen godkänner förslaget samt de ändringar som har gjorts efter Sjöfartsverkets synpunkter.

Skälen för beslutet

Vissa delområden har ändrat karaktär sedan reservatet bildades och därmed finns numera andra krav på skötsel. Det finns också vissa brister i tidigare beslut och skötselplan som bör rättas till. Länsstyrelsen anser att de föreslagna ändringarna gällande reservatet är motiverade med hänsyn till de skäl som framförs nedan.

Reservatsbeslutet

Syftet med reservatet

Av reservatsbeslutets syfte framgår att det historiska odlingslandskapet på Idholmen, Stora Jolpan samt Särso ska bevaras men i skrivningen ”syftet uppnås genom att” är inte Stora Jolpan angivet. Samtliga historiska odlingsmarker på Finnhamn bör bevaras

och hävdas och Stora Jolpan bör läggas till både under "övergripande mål för skötsel samt under rubriken "syftet uppnås genom att".

Inom områdena finns också gamla brukningsvägar bitvis belagda med sten från åkerbruket. Dessa har ett bevarandevärde som bör framhållas.

De öppna hållmarkerna hotas av igenväxning och bör fortsättningsvis vara öppna. För att de inte ska växa igen krävs vissa åtgärder. Det framgår också i skötselplanen att inslaget av död ved på dessa hållar utgör en värdefull miljö för många vedinsekter varför inslaget av död ved bör öka genom att död ved lämnas eller fylls på.

Väggkartan

Kartan i bilaga 1 b till beslutet fastställt den 1 oktober 2003 över Idholmen och Stora Jolpan har delvis felaktigt inritade vägar. Kartan i bilaga 2 till detta beslut ska ersätta kartan i bilaga 1 b till beslutet. Denna ändring innebär viss justering av föreskrift C7 om förbud mot framförande av motordrivet fordon, annat än på anvisade vägar enligt kartbilaga.

Skötselplanen

Under rubriken "Syfte med reservatet" har ordet "stärkas" fallit bort. Den tredje meningen i andra stycket ska lyda "Den biologiska mångfalden ska bevaras och stärkas inom de delar av de skogsområden som är i huvudsak opåverkade av större skogliga åtgärder.". Ordet "stärkas" återfinns på motsvarande sätt i syftetexten i reservatsbeslutet.

Av reservatsbeslutets syfte framgår att det historiska odlingslandskapet på Idholmen, Stora Jolpan samt Särso ska bevaras men i skötselplanen under rubrikerna "syftet uppnås genom att" samt "övergripande mål med skötseln" är inte Stora Jolpan angivet och ska därför läggas till.

Stora Jolpan bör även i skötselplanen läggas till både under rubriken "syftet uppnås genom att" av samma anledning som för reservatsbeslutet.

I linje med tillägget i reservatsbeslutet gällande öppna hållmarker ska motsvarande tillägg göras i skötselplanens syfte.

Förändringar av skötselområden

a) Hällmarkerna hotas av igenväxning. För att de inte ska växa igen krävs vissa åtgärder. I skötselplanen framgår att inslaget av död ved på dessa hållar utgör en värdefull miljö för många vedinsekter varför inslaget av död ved bör öka genom att död ved lämnas eller fylls på.

b) Tidigare delområde 6 vid Söderholmen på Idholmen utgörs av vass och har aldrig betats. Det ska därför inte längre omfattas av skötselåtgärder enligt skötselplanen.

c) Enligt skötselplanen är målet för skötselområde 6 välhävdade beteshagar och strandängar. Delar av skötselområde 6 på Stora Jolpan utgörs av impediment och betas ej och bör då inte ingå i skötselområde 6 varför delar lämpligen bör ingå i skötselområde 9 i stället.

d) Skötselområde 8 beskrivs i skötselplanen fastställd den 11 december 2000 som ett skogsområde med lövinslag och hällmarktallskog. Inom detta område finns en gammal slåtteräng som bör hävdas med bete. Detta område bör bli ett delområde, 8 b, inom skötselområde 8.

e) Skötselområde 13 a utgörs av Särso ängar. Området har enligt uppgift brukats som äng fram till ca år 1900 för att sedan år 1999 åter brukas som äng respektive betesmark genom bete och slåtter. Området har en omfattande ängsflora. I skötselplanen fastställd den 11 december 2000 är målet för skötselområdet 13 a en öppen mark som hävdas som åker och med åkerbruk/slåttervall som skötselåtgärd. Då marken både historiskt samt på senare år har brukats som äng och hyser en rik ängsflora bör målet samt skötselåtgärder anpassas till det.

f) På delområde 13 b har inga fynd av hävdgynnade arter gjorts på senare tid. Området har inte slåttats eller betats på senare år. Det finns ingen framkomlig väg eller tillgång till vatten för betesdjur. Skötseln för detta delområde bör därav läggas om och tillåtas att utvecklas utan åtgärder.

g) Delar av skötselområde 3, 4 och 2 överförs till skötselområde 5. Inom skötselområde 3 finns delområden som sedan tidigare ingår i den åkermark som restaurerats eller brukats. Dessa delområden bör i stället ingå i skötselområde 5 då marken fortsättningsvis bör hållas öppen genom åkerbruk, slåtter och bete.

h) Inom skötselområde 3 finns ett delområde som sedan tidigare har hävdats med bete. Detta område bör omföras till skötselområde 4 för fortsatt hävd.

i) Tältplatsen är på skötselplanekartan fastställd 2000-12-11 felaktigt inritad. I bilaga 1 är den inritad på korrekt plats och ska ingå i skötselområde 3, tältområde.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor via telefon eller e-post. Telefonnummer och e-postadress finns längst ner på första sidan. Ange ärendets diarienummer eller ärendebeteckning vid kontakt med Länsstyrelsen. Du hittar numret uppe till höger på första sidan.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av vikarierande landshövding Claes Lindgren med miljöhandläggare Sandra Thunander som föredragande. I den slutliga handläggningen har också tillförordnad avdelningschef Anders Lindblom, tillförordnad avdelningschef Anna Conzen och jurist Boel Persson medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor

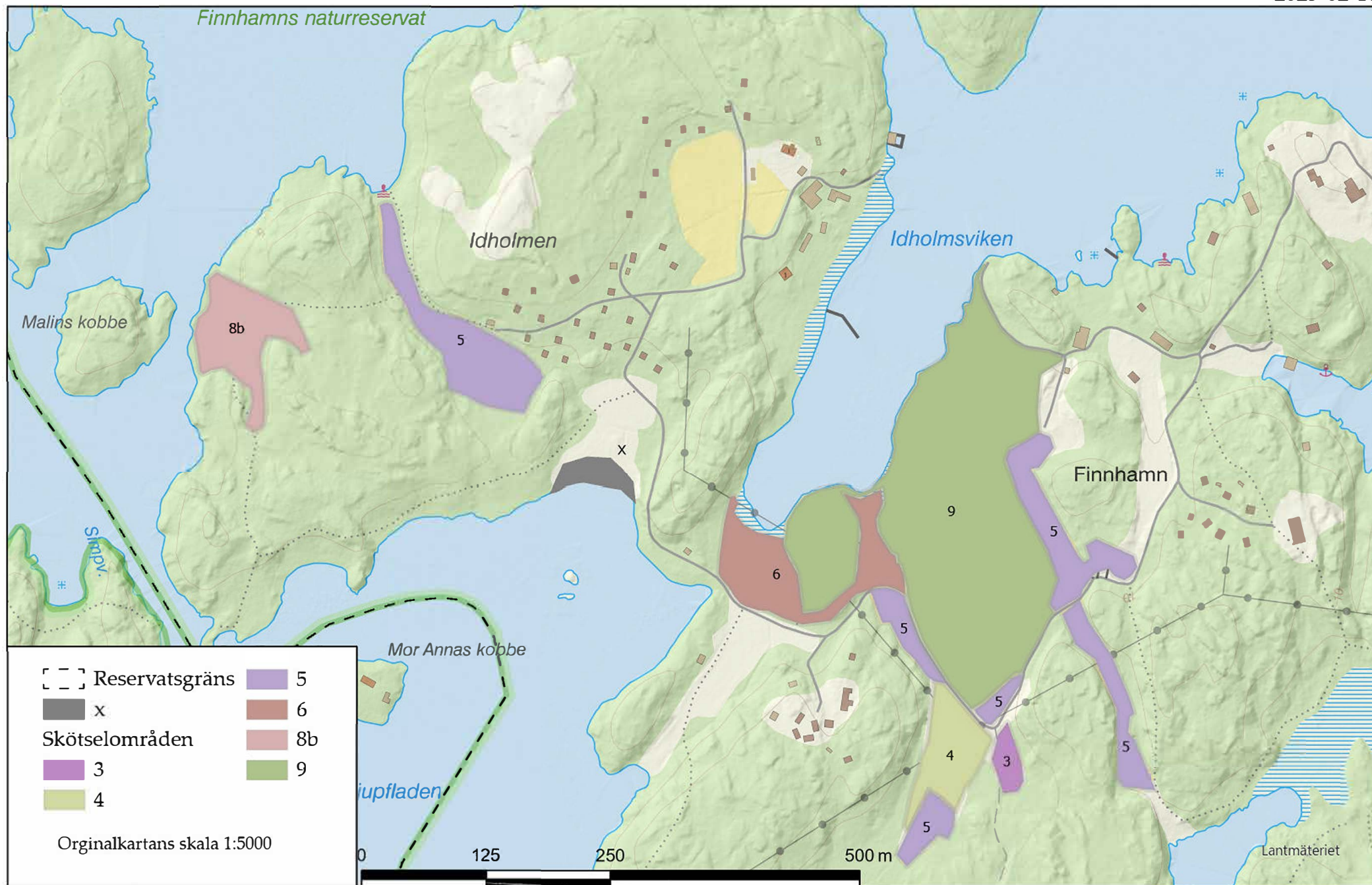
1. Skötselkarta
2. Vägkarta
3. Länsstyrelsens beslut den 1 oktober 2003 (dnr 18513-2001-00162) samt skötselplan fastställd den 11 december 2000.
4. Hur man överklagar.

Sändlista

Sändlistan är borttagen i denna version eftersom den innehåller personuppgifter.

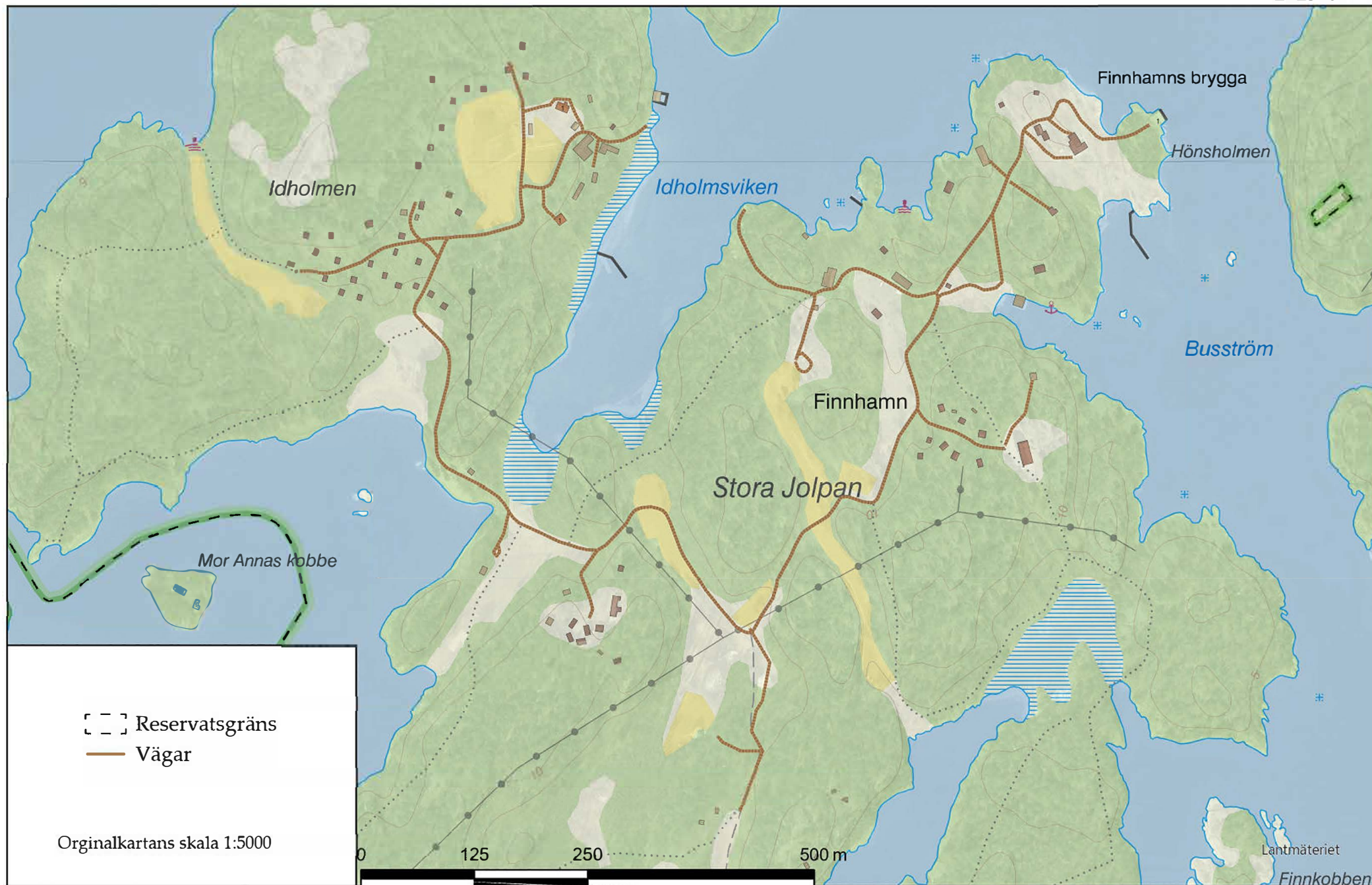
Skötselskarta

Finnhamns naturreservat

Vägmärke

Finnhamns naturreservat

Enligt sändlista

Överklagan över detta beslut har inte kommit in till länsstyrelsen. 03 1030 *fw*

**Beslut om ändring av gränser och föreskrifter för
Finnhamns naturreservat, Österåkers kommun**

(2 bilagor)

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Namn	Finnhamns naturreservat
Objektnummer	0102180
Kommun	Österåker
Socken	Österåker
Fastigheter	Finnhamn 2:1, Ingmarsö 1:24 och Husarö 1:48
Lägesbeskrivning	Finnhamn ligger drygt 5 km NNV om Möja
Fastighetskartan	109 93, 109 94, 109 95, 119 04 och 119 05
Terrängkartan	11J SV, 11J SO, 10J NV och 10J NO
Area	684 hektar
Därav landarea	184 hektar
Markägare	Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län
Förvaltare	Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 7 kap. 4 och 7 §§ miljöbalken (1998:808) beslutar Länsstyrelsen att ersätta den tidigare avgränsningen av Finnhamns naturreservat med de gränser som redovisas på bifogad karta, bilaga 1A. De fastigheter som särskilt markerats på kartan (Husarö 5:1, Husarö 1:18 samt samfälligheten på ön omedelbart öster om Fjärdholmen) ingår inte i reservatet.

Länsstyrelsen beslutar vidare att ändra punkterna C7 och C8 i de för reservatet meddelade föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § ovan nämnda lag.

Föreliggande beslut ersätter Länsstyrelsens tidigare beslut från den 11 december 2000 om bildande av Finnhamns naturreservat, vilket upphör att gälla.

Syfte med reservatet

Syftet med reservatet ska vara att bevara ett skärgårdsområde av stor betydelse för friluftslivet. Naturreservatet är mycket attraktivt för dagsutflykter och ger rika möjligheter till friluftsliv. Syftet ska också vara att bevara och stärka den biologiska mångfalden inom delar av de skogsområden som är i huvudsak opåverkade av större skogliga åtgärder samt att restaurera och bevara delar av det historiska odlingslandskapet på Stora Jolpan, Idholmen och Särso.

Syftet uppnås genom att

- områdets skogsområden bevaras som attraktiva skogsmiljöer för friluftslivet
- förutsättningarna för friluftslivet bevaras
- odlingsmarkerna på Idholmen och Särso restaureras och hävdas genom åkerbruk, bete eller slätter
- skogsbrynen mellan öppen mark och skogsmark inte växer igen med sly och granar
- skogarna på Lilla Jolpan, Skarp-Idholmen, Fjärdholmen, Söder Långholm och Korsholmen bevaras för fri utveckling
- uthyrningsstugorna och vandrarhemsbyggnadernas karaktär bevaras exteriört
- områdets anläggningar hålls i gott skick och att eventuella kompletteringar sker på ett sådant sätt så att förutsättningarna för de befintliga natur- och kulturvärdena inte påverkas negativt

Reservatsföreskrifter

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken och 22 § i förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet.

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap.5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark och vattenområde

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det förbjudet att

1. avverka eller utföra annan skoglig åtgärd inom skötselområde 10, 11, 12 samt 13 a och 13 b, se bilaga 2 till skötselplanen
2. ta bort eller bearbeta dött vindfälle inom skötselområden enligt punkten 1 ovan,
3. bedriva täkt eller annan verksamhet som väsentligen kan förändra områdets topografi eller hydrologi, som att gräva, spränga, dika, schakta, utfylla, tippa eller utföra annan mekanisk markbearbetning,
4. uppföra telemast eller vindkraftverk,
3. kalka, använda kemiska bekämpningsmedel eller gödselmedel i skogsmarken,
4. införa för området främmande växt- eller djurart,

Utöver vad som angivits ovan är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

5. dra fram mark-, vatten- eller luftledning,
6. anlägga väg, stig eller rastplats eller annan anordning för friluftslivet,
7. muddra,
8. uppföra helt ny byggnad eller anläggning utanför zon A (delar av Idholmen och Stora Jolpan) se bilaga 1A,
9. upplåta mark för fasta tältbottnar närmare än ca 50 meter från strandlinjen,
10. anlägga tält- eller lägerplats utanför zon A se bilaga 1A,
11. anordna upplag annat än vad som behövs för reservatets skötsel.

Föreskrifterna skall inte utgöra hinder mot åtgärder som är nödvändiga i samband med områdets skötsel och som anges i bifogad skötselplan.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare, arrendator och annan innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet

1. utmärkning av reservatets gränser samt uppsättning av reservatsskyltar, vägvisare och övriga upplysningsskyltar,
2. röjning eller gallring eller andra åtgärder som framgår av fastställd skötselplan.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det förbjudet att

1. förstöra eller skada berg, jord eller sten genom att borra, hacka, spränga, rista, gräva, måla eller liknande,
2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar eller att skada vegetationen i övrigt genom att gräva upp växter såsom ris, örter, mossor eller lavar eller ta bort vedlevande svampar,
3. störa djurlivet (t.ex. genom att klättra i boträd, fänga eller döda däggdjur, fåglar, kräldjur eller groddjur),
4. medföra okopplad hund,
5. elda annat än på anvisad plats,
6. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
7. på land framföra motordrivet fordon, annat än på anvisade vägar enligt karta (bilaga 1B),
8. på Idholmen, Stora och Lilla Jolpan tälta på annat än anvisad plats. På övriga platser gäller förbud att tälta längre än två dygn i följd,
9. för längre tid än två dygn i följd förankra båt vid samma strand,
10. landa med luftfarkost annat än på anvisad plats,
11. på ett för andra störande sätt använda musikanläggning eller musikinstrument t.ex. genom hög volym.

Föreskrifternas ikraftträdande

Föreskrifterna ska träda i kraft tre veckor efter den dag då författningen utkommit tryckt i länets författningssamling, varvid föreskrifterna i Länsstyrelsens beslut den 11 december 2000 (Stockholms läns författningssamling 2000:208) upphör att gälla.

Skötsel och förvaltning

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställde Länsstyrelsen den 11 december 2000 en skötselplan med mål, riktlinjer och åtgärder för skötsel och förvaltning av Finnhamns naturreservat. Denna skötselplan ska tills vidare gälla med reservation för de förändringar som föreliggande beslut innebär.

I enlighet med 21 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. är Skärgårdsstiftelsen förvaltare i naturvårdshänseende för naturreservatet.

SKÄLEN FÖR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Allmän beskrivning av naturreservatet

Finnhamns naturreservat är beläget i mellanskärgården bland de yttre öarna utanför Ljusterö, norr om Möja. Finnhamn består av två stora öar, Stora Jolpan och Idholmen. Till markinnehavet hör även delar av Söder-Långholm, Särso och Fjärdholm samt Lilla Lövsjär, Östra halsholmen, Tiströnkobbarna och Vikskobben. Den totala landarealen uppgår till cirka 184 hektar och utgörs till stora delar av hällmarker.

Området består av delar av två skärgårdsbyar, Husarö och Ingmarsö vilka har varit bebodda sedan medeltid. På öarna har bedrivits jordbruk i form av åkerbruk och boskapsskötsel. Fiske har dock varit av största betydelse för befolkningen för näringsfånget. Husarö blev officiell lotsplats år 1740. Lotsverksamheten var också en typisk näring i skärgården. Namnet Finnhamn kommer från den tid då finska skutor på väg till och från Stockholm ankrade upp här. Det stora huset på Finnhamn (vandrarhemmet) byggdes som sommarnöje av en kolhandlare Rönnström 1912. Huset ritades av arkitekt Ernst Stenhammar. 1943 köptes området av Stockholms stad, vilket då blev det första "rekreationsreservatet" som staden enligt planerna skulle rädda undan den privata exploateringen. Sommarnöjet användes då som pensionat. Från 1998 har området ägts av Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län.

Idholmen domineras av tre höjdparter med mellanliggande odlingsmarker. Stora Jolpan, som ligger söder om Idholmen, domineras av två höjdryggar, en i sydväst och en på öns östra del. Hällmarkerna är särskilt välutvecklade runt vandrarhemmet. I låglänt terräng finns näringsrika och kalkpåverkade jordar,

som varit äng eller åker under lång tid. Söder-Långholm utgörs nästan helt av hållmarkstallskog och hållmarker med högsta punkten drygt 20 meter över havet. Centrala delarna av Särso består delvis av odlingsmarker runt Ladviken och hållmarker runt Utsiktsberget, som även det är 20 meter högt. Fjärdholm är bevuxen med gles blandskog utan större hållmarker. Lilla Lövskär, Östra halsholmen, Tistronkobbarna och Vikskobben är bevuxna med lövskog och blandskog.

I brynen mot de öppna markerna på öarna finns lövrika lundartade miljöer. Ek förekommer rikligt och hassel förekommer spritt och bildar på sina ställen snår. Den lundartade vegetationen har i stor utsträckning sitt ursprung i gamla ängsmarker. Idag återfinns här typiska lundväxter som spenört, vårärt och tandrot. På flera ställen kan också orkidén svärdsyssla påträffas. Ädellövträden, främst ekarna i öppnare lägen, hyser en artrik lavflora.

Den i övrigt mestadels fattiga vegetationen utgörs till stor del av hållmarkstallskog. Stora trädfria hållar finns också. Inslaget av död ved på de glesa och solexponerade hållarna är en värdefull miljö för många vedinsekter däribland flera ovanliga skalbaggsarter. I lägre terrängpartier finns granskog som ofta är rikt lövuppblandad med inslag av lundvegetation.

Idholmen, Stora och Lilla Jolpan hörde under tidig medeltid till Ingmarsö by. Byns ängs- och betesmark fanns på dessa öar, främst Idholmen och Stora Jolpan. På kartor som upprättats vid sekelskiftet framgår att Stora Jolpan då bebyggts med en gård. En stor del av den tidigare ängsmarken hade odlats upp och användes som åkermark. På övriga ängsöar hade ängsbruket upphört helt. Utmarkens (betesmarkens) utbredning och användning var sannolikt densamma vid sekelskiftet som under medeltiden.

Särso var Husarö bys ängsö. Namnet Ladviken anger att det fanns en lada här. Sannolikt användes utmarken som betesmark. Rester av stenmurar antyder att djuren betade på ön innan slåttorn. Vid sekelskiftet hade det som tidigare varit ängsmark odlats upp till åker och en stor del av odlingsmarken användes till jordgubbsodling. De öppna ytorna är koncentrerade till en större sammanhängande enhet men med naturgivna former och flera mindre åkerholmar. På kartor från slutet av 1800-talet framgår att det då fanns tre gårdar på Särso.

Merparten av de öppna markerna slås numera som vall och på Idholmen har ett litet skärgårdsjordbruk med betesdjur nyligen etablerats.

Finnhamns naturreservat har mycket höga värden för friluftslivet. Finnhamn är en väl använd ankoringsplats för båtfolk på väg mellan Stockholm och skärgården och under högsäsong kan det finnas upp till 600 båtar per dygn i naturhamnarna. En mycket väl skyddad hamn är Djupfladen söder om Idholmen. Öarna är också mycket välbesökta av dagsresenärer som reser med Waxholmsbolagets båtar.

På den mindre ön, Idholmen, finns en stugby med 32 uthyrningsstugor. Vid Mjölkvallen på västra Idholmen finns en av öns badplatser. På stora Jolpan ligger ett av Svenska turistföreningens vandrarhem med ca 80 bäddar. Dessutom finns en tältplats på södra delen av Stora Jolpan. Vid Skutviken i norr ligger en gästbrygga. På nordöstra udden finns ångbåtsbryggan och nära den en restaurang och en handelsbod. I Jolpsundet respektive Badviken i norr finns badplatser och vid den sistnämnda även en bastu. Spritt på öarna finns ett antal toaletter och sopmajor för besökare.

Under den period som Stockholms stad ägde marken bedrevs barnkoloni med seglarläger på Stora Jolpan. Koloniverksamheten upphörde för flera år sedan och nu används dessa byggnader även de som uthyrningsstugor och vandrarhem.

Ärendets beredning

Området ägdes fram till och med 1997 av Stockholms stad. Staden överlät stora delar av sitt markinnehav till Skärgårdsstiftelsen efter förslag från Landstinget och Stockholms stad. I samband med överlåtelsen ombildades Stiftelsen Stockholms Skärgård till Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län. Finnhamn med omgivande öar och tillhörande vattenområde tillhör ett av de områden som ingick i överlåtelsen.

Länsstyrelsen beslutade den 11 december 2000 om bildande av Finnhamns naturreservat. Beslutet vann laga kraft den 11 januari 2001. Det har därefter framkommit att underlaget för fastställande av naturreservatets gränser varit felaktigt. Därmed har samtliga som har andel i fiskelotter i naturreservatets vattenområde inte hörts. Länsstyrelsen finner att det finns synnerliga skäl att med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken upphäva tidigare beslut och ersätta det med ett nytt med ändrade reservatsgränser. Länsstyrelsen beslutar även att göra smärre korrigeringar i ordningsföreskrifterna, punkterna C7 och C8, som meddelats enligt 7 kap. 30 § miljöbalken. Naturreservatets namn, övriga föreskrifter, skötselplan och skötselåtgärder ändras inte från det tidigare beslutet.

Förslaget har, genom kungörelsedelgivning med annonsering i dagspressen den 20 augusti 2003, remitterats till berörda sakägare för yttrande.

Länsstyrelsens bedömning

Finnhamns naturreservat ligger inom det geografiskt avgränsade kust- och skärgårdsområdet som med hänsyn till natur- och kulturvärdena i sin helhet är av riksintresse enligt 4 kap 1 och 2 §§ miljöbalken. Naturreservatet är också utpekad som riksintresse för naturvården och friluftslivet med stöd av hushållningsbestämmelserna i miljöbalken.

I kommunens översiktsplan, antagen den 17 december 1990, anges att de områden som utpekats som riksintresse för naturvård och friluftsliv skall skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada natur- eller kulturmiljön. Vidare anges att öarnas karaktär och markanvändning i huvudsak bör bevaras intakt.

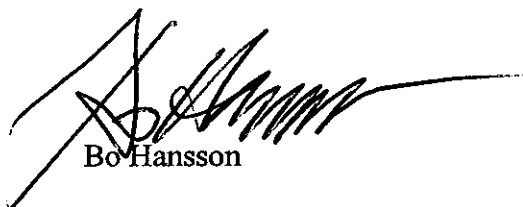
Länsstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunens översiktsplan och med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken.

Länsstyrelsen finner vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken att det för att skydda och bevara ovanstående naturvärden finns skäl för förordnande om ett naturreservat med reglerande föreskrifter och fastställd skötselplan.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 3.

Beslut i detta ärende har fattats av länsöverdirektör Bo Hansson. Vid ärendets slutliga handläggning har också deltagit miljö- och planeringsdirektör Lars Nyberg, naturvårdschef Anders Nylén, länsarkitekt Carl-Gustaf Hagander, länsassessor Charlotte Fornwall, samt miljöhandläggare Mattias Jansson, föredragande.

Bo Hansson

Mattias Jansson

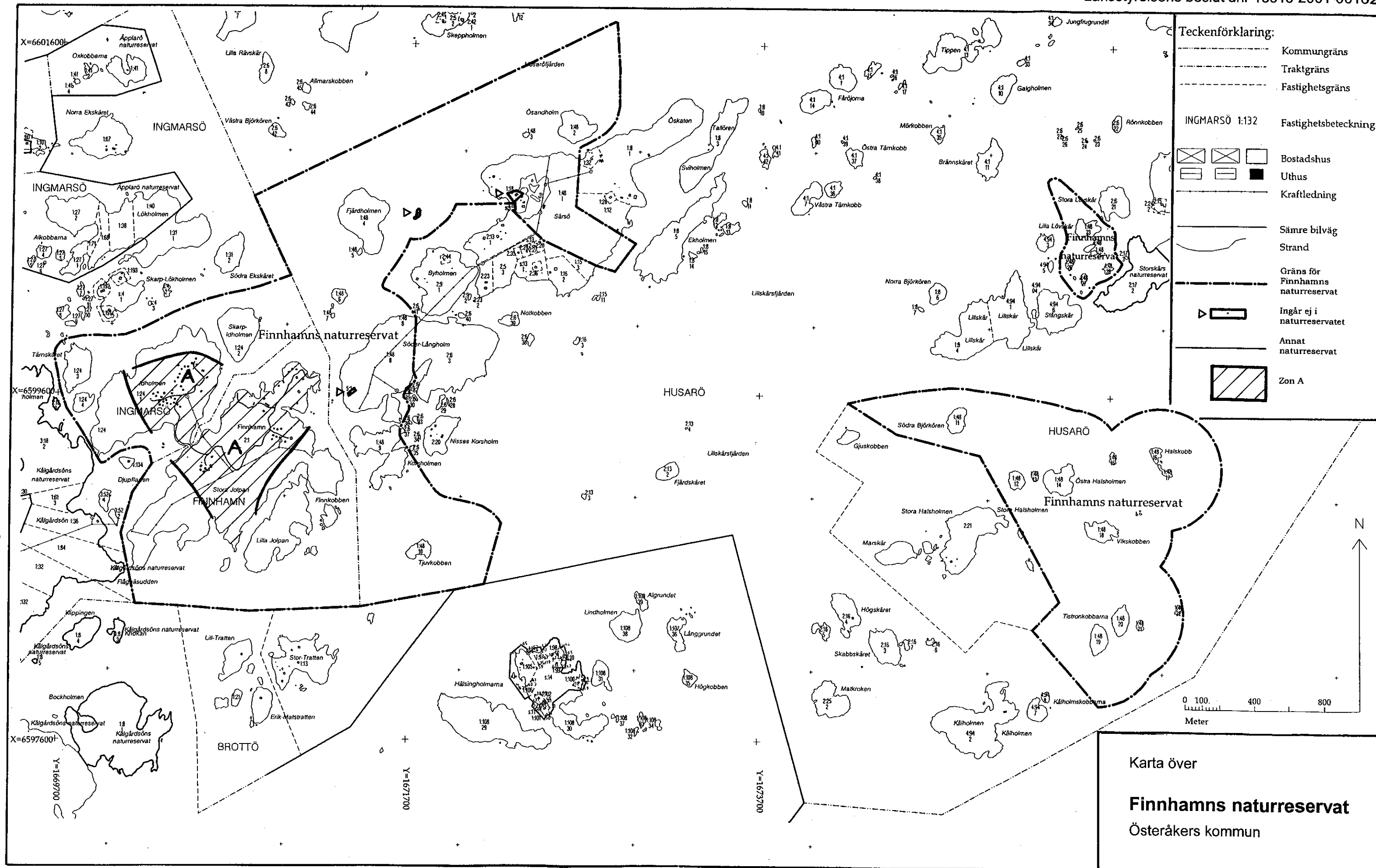
Bilagor

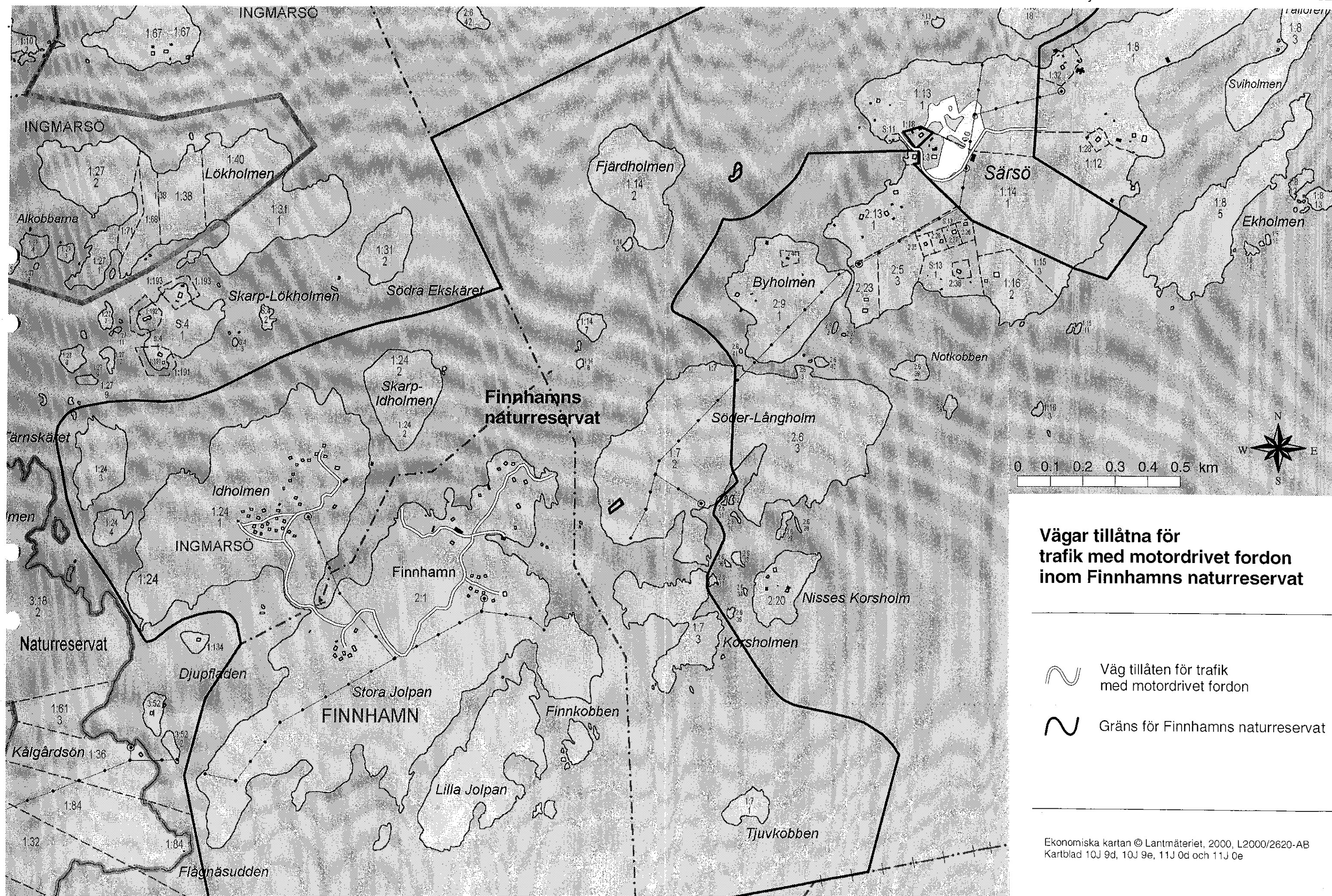
- 1A. Karta över Finnhamns naturreservat
- 1B. Karta över vägar för motorfordonstrafik inom naturreservatet
2. Hur man överklagar

Sändlista

Sändlistan är borttagen i denna version
eftersom den innehåller personuppgifter.

Vägar tillåtna för trafik med motordrivet fordon inom Finnhamns naturreservat

- Väg tillåten för trafik
med motordrivet fordon
- Gräns för Finnhamns naturreservat

2000-12-11 Bilaga 2

Skötselplan för Finnhamns naturreservat, Österåkers kommun

Föreliggande skötselplan har utarbetats av Länsstyrelsen i Stockholms län. Skötselplanen är fastställd genom Länsstyrelsens beslut den 11 december 2000.

SYFTE MED RESERVATET

Skäl för beslutet samt föreskrifter återfinns i Länsstyrelsens beslut den 11 december 2000, dnr 18513-2000-01517.

Syftet med reservatet skall vara att bevara ett skärgårdsområde av stor betydelse för friluftslivet. Områdets naturvärden skall tillvaratas. Den biologiska mångfalden skall bevaras och inom delar av de skogsområden som är i huvudsak opåverkade av större skogliga åtgärder. Det historiska odlingslandskapet på Stora Jolpan, Idholmen och Sarsö skall bevaras.

Syftet uppnås genom att

- områdets skogsområden bevaras som attraktiva skogsmiljöer för friluftslivet
- de naturgivna förutsättningarna för friluftslivet tillvaratas på ett sådant sätt att områdets natur- och kulturvärden inte påverkas negativt
- odlingsmarkerna på Idholmen och Sarsö restaureras och hävdas genom åkerbruk, bete eller slåtter
- skogsbrynen mellan öppen mark och skogsmark inte växer igen med sly och granar
- skogarna på Lilla Jolpan, Skarp-Idholmen, Fjärdholmen, Söder Långholm, Tjuvkobben och Korsholmen bevaras för fri utveckling
- uthyrningsstugorna och vandrarhemsbyggnadernas karaktär bevaras exteriört
- områdets anläggningar hålls i gott skick och att eventuella kompletteringar sker på ett sådant sätt så att förutsättningarna för de befintliga natur- och kulturvärdena inte påverkas negativt.

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Naturtyper

Barrskog	70,7
Lövskog	5
Blandskog	12
Substratdominerad mark	43

Åkermark	5,3
Betesmark	3
Övrig mark	34
Vatten	143
Totalt	316 (varav 173 hektar land)

Naturförhållanden

Finnhamns naturreservat är beläget i mellanskärgården bland de yttre öarna utanför Ljusterö, norr om Möja. Finnhamn består av två stora öar, Stora Jolpan och Idholmen. Till markinnehavet hör även delar av Söder-Långholm, Särso och Fjärdholmen samt Lilla Lövsjär, Östra Halsholmen, Tistronkobbarna och Vikskobben. Den totala landarealen uppgår till cirka 173 hektar och utgörs till stora delar av hållmarker.

Idholmen domineras av tre höjdparter med mellanliggande odlingsmarker. Stora Jolpan, som ligger söder om Idholmen, domineras av två höjdryggar, en i sydväst och en på öns östra del. Hållmarkerna är särskilt välutvecklade runt vandrarnhemmet. I låglänt terräng finns näringsrika och kalkpåverkade jordar, som varit äng eller åker under lång tid. Söder-Långholm utgörs nästan helt av hållmarkstallskog och hållmarker med högsta punkten drygt 20 meter över havet. Centrala delarna av Särso består delvis av odlingsmarker runt Ladviken och hållmarker runt Utsiktsberget, som även det är 20 meter högt. Fjärdholmen är bevuxen med gles blandskog utan större hållmarker. Lilla Lövsjär, Östra Halsholmen, Tistronkobbarna och Vikskobben är bevuxna med lövskog och blandskog.

I brynen mot de öppna markerna på öarna finns lövrika lundartade miljöer. Ek förekommer rikligt och hassel förekommer spritt och bildar på sina ställen snår. På våarna utgörs kärllväxtfloran bl.a. av blåsippor, vitsippor och gullvivor. Den lundartade vegetationen har i stor utsträckning sitt ursprung i gamla ängsmarker. Idag återfinns här typiska lundväxter som spenört, vårärt och tandrot. På flera ställen kan också orkidén svärdsyssla påträffas. Ädellövträden, främst ekarna i öppnare lägen, hyser en artrik lavflora.

Den i övrigt mestadels fattiga vegetationen utgörs till stor del av hållmarkstallskog. Stora trädfräa hållar finns också. Inslaget av död ved på de glesa och solexponerade hållarna är en värdefull miljö för många vedinsekter däribland flera ovanliga skalbaggar. I lägre terrängpartier finns granskog som ofta är rikt lövuppblandad med inslag av lundvegetation. På Lilla Jolpan har skogen lång kontinuitet och har därför naturskogsqualiteter.

Bebyggelse och historisk markanvändning

Området består av delar av två skärgårdsbyar, Husarö och Ingmarsö vilka har varit bebodda sedan medeltid. På öarna har bedrivits jordbruk i form av åkerbruk och boskapsskötsel. Fiske har dock varit av största betydelse för befolkningen för näringsfånget. Husarö blev officiell lotsplats år 1740. Lotsverksamheten var också en typisk näring i skärgården. Namnet Finnhamn kommer från den tid då finska skutor på väg till och från Stockholm ankrade upp här. Det stora huset på Finnhamn (nuvarande vandrarnhemmet) byggdes som sommarnöje av en kolhandlare Rönnström 1912. Huset ritades av arkitekt Ernst Stenhammar. 1943 köptes området av Stockholms stad, vilket då blev det första "rekreationsreservatet" som staden

enligt planerna skulle rädda undan den privata exploateringen. Sommarnöjet användes då som pensionat. Från 1998 har hela området övergått till Skärgårdsstiftelsens ägo .

Idholmen, Stora och Lilla Jolpan hörde under tidig medeltid till Ingmarsö by. Byns ängs- och betesmark fanns på dessa öar, främst Idholmen och Stora Jolpan. På Idholmen fanns även nötkreatur. Namnet Mjölkvallen på Idholmens västra sida antyder att där mjölkades korna under betesperioden. Lilla Jolpan har sannolikt nyttjats mycket extensivt. På kartor som upprättats vid sekelskiftet framgår att Stora Jolpan då bebyggts med en gård. En stor del av den tidigare ängsmarken hade odlats upp och användes som åkermark. På övriga ängsöar hade ängsbruket upphört helt. Utmarkens (betesmarkens) utbredning och användning var sannolikt densamma vid sekelskiftet som under medeltiden.

Särsö var Husarö bys ängsö. Namnet Ladviken anger att det fanns en lada här. Sannolikt användes utmarken som betesmark. Rester av stenmurar antyder att djuren betade på ön innan slåttarna. Vid sekelskiftet hade det som tidigare varit ängsmark odlats upp till åker och en stor del av odlingsmarken användes till jordgubbsodling. De öppna ytorna är koncentrerade till en större sammanhängande enhet men med naturgivna former och flera mindre åkerholmar. På kartor från slutet av 1800-talet framgår att det då fanns tre gårdar på Särsö.

På Söder-Långholm hade nya åkrar brutits. Anledningen till att helt nya åkrar togs upp vid sekelskiftet var sannolikt att det rådde brist på redan befintlig åkermark när vallodlingen introducerades och fodret skulle sås på åkermark stället för som tidigare, växa mer eller mindre spontant på ängsmarken. Av dessa ytor märks idag endast ett lövskogsbevuxet parti strax norr om Krängelvasskobben.

Jordbruket lades ned under 1940-talet. Merparten av de öppna markerna slås numera som vall och på Idholmen har ett litet skärgårdsjordbruk med betesdjur nyligen etablerats.

Under den period som Stockholms stad ägde marken bedrevs barnkoloni med seglarläger på Stora Jolpan. Koloniverksamheten upphörde för flera år sedan och nu används dessa byggnader även de som uthyrningsstugor och vandrarhem.

Värden för friluftslivet

Finnhamns naturreservat har mycket höga värden för friluftslivet. Finnhamn är en väl använd ankoringsplats för båtfolk på väg mellan Stockholm och skärgården och under högsäsong kan det finnas upp till 600 båtar per dygn i naturhamnarna. En mycket väl skyddad hamn är Djupfladen söder om Idholmen. Öarna är också mycket välbesökta av dagsresenärer som reser med Waxholmsbolagets båtar.

På den mindre ön, Idholmen, finns en stugby med 32 uthyrningsstugor. Vid Mjölkvallen på Idholmen finns en av öns badplatser. På stora Jolpan ligger ett av Svenska turistföreningens vandrarhem med ca 80 bäddar. Dessutom finns en tältplats på södra delen av Stora Jolpan. Vid Skutviken i norr ligger en gästbrygga. På nordöstra udden finns ångbåtsbryggan och nära den en restaurang och en handelsbod. I Jolpsundet respektive Ladviken i norr finns badplatser och vid den sistnämnda finns även en bastu. Spritt på öarna finns ett stort antal toaletter och sopmajor för besökare.

På Särso finns inga anordningar för besökare förutom ett utsiktstorn som står på högsta punkten inom skötselområde 12.

Bevarandevärden

Naturreservatet är mycket attraktivt för dagsutflykter och ger rika möjligheter friluftsliv. Området är även välbesökt av fritidsbåtar och erbjuder goda natthamnsmöjligheter. Områdets påfallande stora ädellövinslag har höga värden för den biologiska mångfalden och för upplevelse av landskapsbilden. Naturreservatet är utpekad som riksintresse för naturvärden och friluftslivet.

INDELNING I SKÖTSELOMRÅDEN

Övergripandemål för skötseln

Ändamålet för skötseln skall vara att bevara ett område med höga naturvärden och av stort värde för friluftslivet genom att:

- skogarna utgör trevliga, lättframkomliga och attraktiva strövskogar
- naturskogen på Lilla Jolpan samt skogarna på Skarp-Idholmen, Fjärdholmen, Söder-Långholm och Särso lämnas för fri utveckling
- odlingsmarkerna och odlingsytornas strukturer på Idholmen och Särso hålls i hävd
- badklippor och badstränder är tillgängliga för såväl dagsbesökare, campare som stughyrare
- bebyggelsemiljöerna vårdas och bevaras.

Skötselområde 1

Område med uthyrningsstugor, vandrarhem, affär, restaurang och byggnader för jordbruket omgivna av blandskog.

Mål

Område med gles blandskog mellan byggnaderna. Byggnaderna hålls väl underhållna och deras karaktär bevaras.

Skötselåtgärder

Gräsyterna slås regelbundet. Sly och granuppslag röjs vid behov. Ekarna gynnas och frihuggs.

Skötselområde 2 och 3

Tältområde. Tältning för korttidscampare på gräsyterna och fasta tältbottnar i mera skogliga miljöer. I västra delen av skötselområdet finns två större partier beväxta med vass och en alsumpskog som dikats. Dikningen är sannolikt utförd medan marken var öppen och användes i jordbruket.

Mål

Den öppna marken ska utgöra lämpliga tältplatser för campare. Det område som nyttjas för fasta tältbottnas skall hållas i vårdat skick. Inga tältbottnar får finnas närmare stranden än cirka 50 meter. Inom området finns ett antal (5-7) tältbottnar som inom en treårsperiod flyttas längre bort från stranden och lokaliseras på annan plats i samråd med markägaren. Skogen i skötselområdet skall vara strövvänlig för besökare och campare. Ädellövträden i brynen mot de öppna ytorna huggs fria.

Skötselåtgärder

Lövsly och granar röjs. Gräsyterna slås regelbundet och ädellövträden frihuggs vid behov. Alar invid stigen i viken i söder röjs bort. Området kan betas före och efter tältsäsongen.

Skötselområde 4, 4a och 4 b

Öppen mark. Marken har använts som åker. Området hävdas idag genom slåtter. Område 4 a och 4 b används som fotbollsplan respektive gräsyta ovanpå vandrarmemlets infiltrationsanläggning. I den västra delen av område 4 på Idholmen finns en badplats. Inom område 4 finns rester av en gammal frukt- och bärträdgård. Delar av trädgården avses restaureras och stängslas in.

Mål

Marken hålls öppen genom odling, slåtter eller bete. Skogsbrynen mellan öppen mark och skog skall utgöras av lövträd och buskar. Ädellövträd skall gynnas. Ädellövträden i brynen mot de öppna ytorna gynnas

Skötselåtgärder

De öppna ytorna betas eller slås årligen. Frihuggning av ekar i brynen. Rökning av slyuppslag vid behov. Badplatsen hålls i välordnat skick.

Skötselområde 5

Öppen mark som tidigare användes som åker. Området har numera åter börjat användas som jordbruksmark.

Mål

Området skall utgöras av öppen mark. Marken hålls öppen genom åkerbruk, slåtter och bete. Skogsbrynen mellan öppen mark och skog skall utgöras av lövträd och buskar. Ädellövträd gynnas.

Skötselåtgärder

De öppna ytorna odlas, betas eller slås årligen. Frihuggning av ekar i brynen. Rökning av slyuppslag vid behov.

Skötselområde 6

Halvöppen mark och strandängar delvis igenväxta med vass.

Mål

Välhävdade beteshagar och strandängar. Floran på strandängarna skall utgöras av typiska strandängsarter.

Skötselåtgärder

Områdena betas. Invid vägen mellan Idholmen och Stora Jolpan och i anslutning till fotbollsplanen (skötselområde 4a) röjs alar bort. Inom området finns en luftledning. Underhåll av ledningsgata får ske utan hinder av naturreservatets föreskrifter. Naturvårdshänsyn skall dock tas där så krävs och åtgärder skall föregås av samråd med naturvårdsförvaltaren.

Skötselområde 7

Område med lövskog (främst björkar, hassel och en del gran). Området har tidigare sannolikt varit äng.

Mål

Hassellund med ett glest trädkikt bestående av björkar.

Skötselåtgärder

Granar huggs bort. En utglesning bland björkarna kan behöva göras. Området betas.

Skötselområde 8 och 9

Skogsområden bestående av blandskog med inslag av ädellövträd, främst ek och hällmarksskog.

Mål

Strövvänlig skog med fortsatt hög andel ädellövträd.

Skötselåtgärder

Inga omfattande skogliga åtgärder. Delar av områdena kan betas. På västra sidan Jolpsundet finns ett bestånd med lönnar som hamlats tidigare. Eventuellt kan en återupptagen hamling ske. Hamlingen görs med 5 – 10 års intervall. Där andelen ädellövträd är hög bör förnyingsmöjligheterna för nya ädellöv säkras. Viss utglesning av trädbeståndet kan ske på sikt av t.ex. ekar till förmån för yngre ekar. På Idholmen östra sida invid vägen finns en husbehovstäkt. Täkten läggs igen och släntas av. Spången ut mot Lilla Jolpan underhålls. Inom området finns luftledningar. Underhåll av ledningsgator får ske utan hinder av naturreservatets föreskrifter. Naturvårdshänsyn skall dock tas där så krävs och åtgärder skall föregås av samråd med naturvårdsförvaltaren.

Skötselområde 10

Vegetationen på Lilla Jolpan utgörs av blandskog med naturskogskaraktär. Ön har sannolikt varit extensivt nyttjad som utmarksbete tidigare vilket innebär att skogen har lång kontinuitet. En mindre yta i viken i öster har under en kort tid använts som äng enligt laga skifteskartan som upprättades 1847 – 1849.

Mål

Naturskog.

Skötselåtgärder

Fri utveckling. Inga åtgärder. För framkomlighet vid leder och stigar får vindfällan eller andra lågor röjas bort genom att träden kapas för stigens bredd eller flyttas åt sidan.

Skötselområde 11 och 12

Skarp-Idholmen, Fjärdholmen, Söder-Långholm, Stora och Lilla Korsholmen, Tjuvkobben, Särso samt Ösandholm. Öarna domineras av gles hällmarkstallskog eller blandskog. På Västerudden i område 12 på Särso finns spår av tidigare hamling. En återupptagen hamling kan övervägas. På Särso inom skötselområde 12 finns ett utsiktstorn.

Mål

Områden som utgörs av skärgårdsöar med en för mellanskärgården typisk vegetation. Skogen lämnas opåverkad av skogliga åtgärder.

Skötselåtgärder

Fri utveckling. Inga åtgärder. För framkomlighet vid leder och stigar får vindfällan eller andra lågor röjas bort genom att träden kapas för stigens bredd eller flyttas åt sidan.

Område 12 kan betas. Inom området 12 finns en luftledning. Underhåll av ledningsgator får ske utan hinder av naturreservatets föreskrifter. Naturvårdshänsyn skall dock tas där så krävs och åtgärder skall föregås av samråd med naturvårdsförvaltaren.

Utsiktstornet skall underhållas.

Skötselområde 13a och b

Öppen mark som brukats som äng. Vid sekelskiftet hade områdena plöjts upp och odlades som åker. Utbredningen på område 13 a är ungefär densamma som på laga skifteskartan som upprättades 1796-1797. Område 13 b är inte lätt att identifiera från detta kartmaterial men på kartmaterial från sekelskiftet finns denna yta angiven som åker. Bägge ytorna används idag som slåttermark. Område 13 a är småbrutet och en stor del av åkern omges av en imponerande stenmur. På åkern ligger flera åkerholmar med odlingsrösen. På en av åkerholmarna finns en gammal källare. Olika slags ädellövträd växer i kanten mellan skogen och åkern och på åkerholmarna. I öster invid ekonomibyggnaden finns en flik av den tidigare åkern som idag är igenvuxen med gles tallskog.

Mål

Öppen mark som hävdas som åker. Odlingsytornas former bevaras. Stenmuren och odlingsrösen hålls fria från uppväxande träd och buskar. Skogsbrynet skall utgöras av lövträd, enar och bärande träd och buskar.

Skötselåtgärder

Åkerbruk/slåttervall. Muren och odlingsrösen röjs fram. Åkerholmarna slås. Eventuellt uppslag av sly och gran röjs bort. Tallarna i området intill ekonomibyggnaden tas bort och marken används på samma sätt som resten av 13. Större träd längs åkerkanten och på åkerholmarna får tas bort i syfte att minska beskuggningen på åkern.

Skötselområde 14

Små skärgårdsöar bevuxna med lövskog och blandskog. Stränderna utgörs av hällmark.

Mål

Små skärgårdsöar med bibehållen vegetation och karaktär.

Skötselåtgärder

Inga åtgärder eller anläggningar.

Restaureringsåtgärder*Ettapp 1*

Röjning av sly och granar längs med vägar och intill bebyggelsen i område 1.

Röjning av sly i område 3 och 4.

Ettapp 2

Röjning av stenmur, åkerholmar och längs åkerkanterna i område 13.

Röjning och stängsling i område 6

Röjning, avverkning av granar och eventuell utglesning av björkar i område 7.

Ettapp 3.

Hamling av lönnar intill Jolpsundets västra strand sam återupptagen hamling på Särso.

Sammanfattning och prioritering av planerade åtgärder

<i>Skötselåtgärd</i>	<i>När</i>	<i>Var</i>	<i>Ansvar</i>	<i>Prioritet</i>	<i>Finans</i>
Åkerbruk, slätter, bete	Årligen	Omr. 4, 5, 13a och 13b	Brukare	1	SSL/EU
Klippning av gräs, ev. röjning	Årligen , röjning vid behov	Omr. 3 och 4	Tillsynsman/entreprenör	1	SSL
Restaurering (ettapp 1)	2000-2001	Omr. 1, 3 och 4	Tillsynsman/entreprenör	1	SSL
Restaurering (ettapp 2 och 3)	2000-2004	Omr. 6, 7, 9, 12 och 13	Tillsynsman/entreprenör	2	SSL/Lands-tinget/Länsstyrelsen
Tillsyn av skötsel	Årligen	Hela reservatet	Förvaltare/tillsynsman	1	SSL
Tillsyn av föreskrifter	Årligen	Hela reservatet	Förvaltare/tillsynsman	1	SSL/Länsstyrelsen
Uppföljning av mål	Vart 5 – 10 år	Hela reservatet	Länsstyrelsen	1	Vårdanslaget
Informations-material	2001	Hela reservatet	SSL/Länsstyrelsen	1	Vårdanslaget
Underhåll av anordningar	Årligen	Hela reservatet	Förvaltare/tillsynsman	1	SSL

FRILUFTSLIV

Övergripande mål

Finnhamns och omgivande öars stora värde för friluftslivet skall tillvaratas genom att området även i fortsättningen hålls tillgängligt för dagsbesökare, campare och stuggäster. Friluftslivets nyttjande skall ske på ett sådant sätt så att naturvärdena inte äventyras. Några nya större anläggningar för friluftslivet skall inte iordningställas.

Anordningar för friluftslivet

Inom reservatet finns ett antal uthyrningsstugor samt ett vandrarhem. Det finns fyra badplatser. Inom naturreservatet finns en tältplats för såväl korttidscampare som campare på fasta tältbottnar. Inom område 3 och 4 finns två iordningställda eldplatser.

På Idholmen och Stora Jolpan har flera sopmajor och toaletter uppförts för dagbesökare och campare. En torrtoalett med sopmaja finns dessutom på Lilla Jolpan och på Krångelvasskobben. I övrigt finns inga sådana anordningar. På Särso finns ett utsiktstorn på öns högsta punkt som tidigare användes som bevakningstorn. Inom område 2 och 3 finns flera iordningställda eldplatser. Flera sopmajor och toaletter har uppförts för dagbesökare och campare.

Det finns ingen gästhamn men tack vare de fina naturhamnarna inom området har båtbesökare goda möjligheter att lägga till. En gästbrygga finns vid Skutviken på den västra delen av Stora Jolpan.

Eventuellt behöver kompletteringar av anordningar utföras i framtiden.

Anordningarnas läge framgår av kartbilaga 3.

Tillgänglighet

Reservatet nås med Waxholmsbolagets båt från Stockholm till Finnhamns brygga och med egen båt.

Riktlinjer och åtgärder

Verksamheterna för friluftslivet omfattar stigsystem, tältplats och badplatser. Skyltning, stigunderhåll och renhållning utgör en viktig del av reservatsskötseln. Städning av frekventerade platser och stränder bör utföras efter behov. Naturvårdsförvaltaren står för renhållningen inom hela reservatet.

Inom området finns flera stigar. Det befintliga stigsystemet skall underhållas. En naturstig planeras att anläggas på Stora Jolpan.

INFORMATION OCH UTMÄRKNING AV RESERVATETS GRÄNS

Information om reservatet skall finnas på informationstavlor i anslutning till ångbåtsbryggan och stugbyn på Idholmen. Informationsskyltar skall också finnas i naturhamnarna i Djupfladen och Jolpsundet. Informationstavlorna skall utarbetas av Länsstyrelsen och sättas upp av naturvårdsförvaltaren.

Reservatets gränser skall märkas ut enligt svensk standard (SIS 15 03 22) enligt Naturvårdsverkets riktlinjer.

JAKT OCH FISKE

Jakt- och fiskrätten tillkommer fastighetsägaren, och får ske enligt jakt- och fiskelagstiftningen. Allmänheten har rätt att fiska med rörliga handredskap enligt gällande bestämmelser.

NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Förvaltare i naturvårdshänseende skall vara Skärgårdsstiftelsen. Samråd om förvaltningen skall fortlöpande ske med Länsstyrelsen. Förvaltaren ansvarar för tillsynen av området. Anteckningar om tillsyn och övrig naturvårdsförvaltning skall kontinuerligt föras av förvaltaren.

TILLSYN, DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING

Årlig dokumentation och uppföljning av skötselåtgärder

Varje år ska anteckningar göras över utförda skötselåtgärder. Uppföljning av skötselåtgärder och sammanställning görs av den som ansvarar för skötseln. Avrapportering sker till Länsstyrelsen när så erfordras.

Uppföljning av mål

Uppföljning av målen görs av Länsstyrelsen vart femte till tionde år.

EKONOMISK PLAN (UNDANTAGES FRÅN FASTSTÄLLELSE)

Staten bekostar reservatsskyltar. Skärgårdsstiftelsen står för övriga kostnader för naturvårdsförvaltningen.

Förvaltningskostnaderna utgörs av skötselåtgärder, gränsmarkering, informationsskyltning, renhållning samt tillsyn. Utredning av kostnader för naturvårdsförvaltningen görs vid planering av åtgärderna.

BILAGOR

Bilaga 1. Översiktskarta

Bilaga 2. Karta med skötselområden

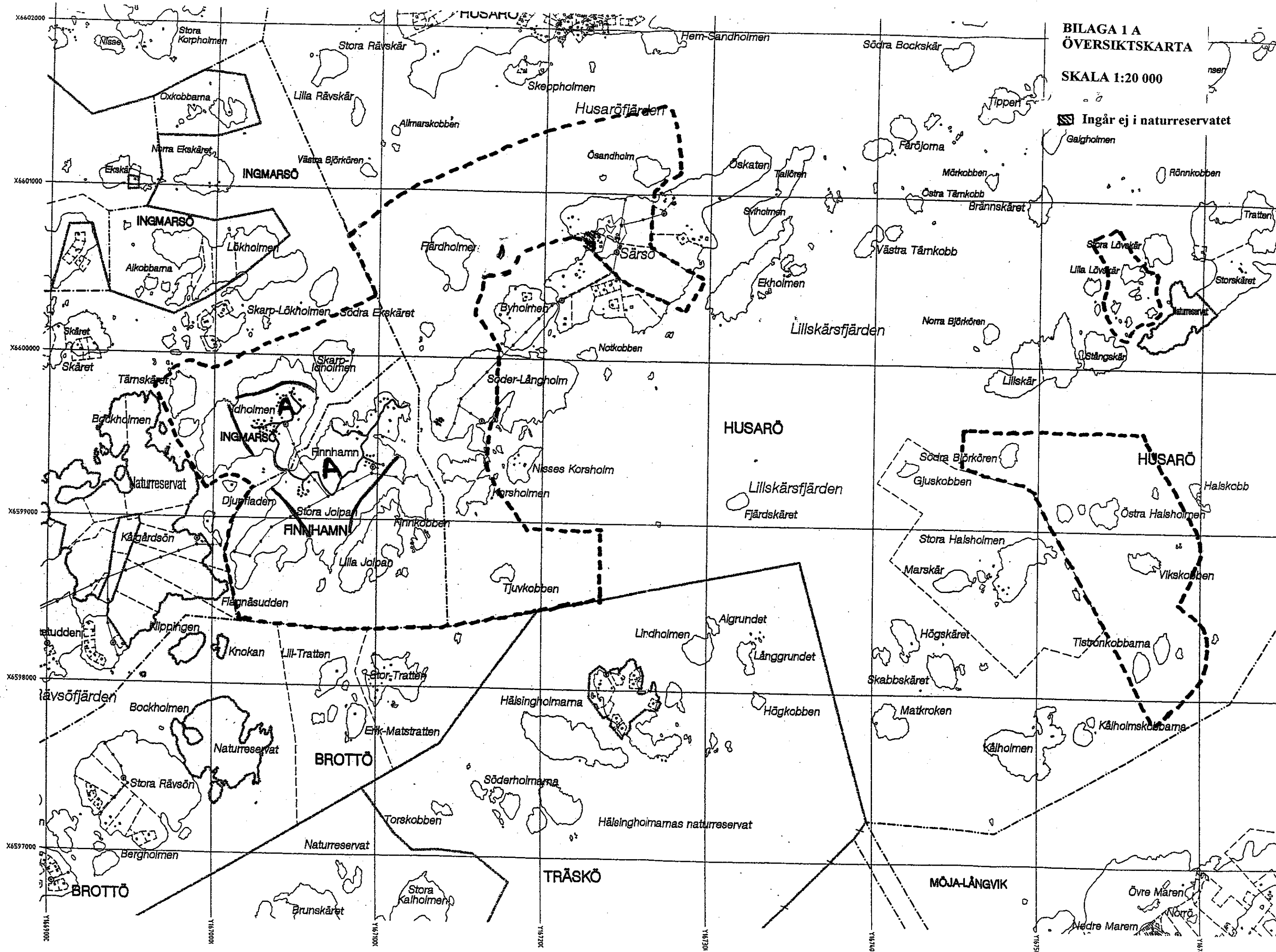
Bilaga 3. Karta med anordningar för friluftsliv

)

)

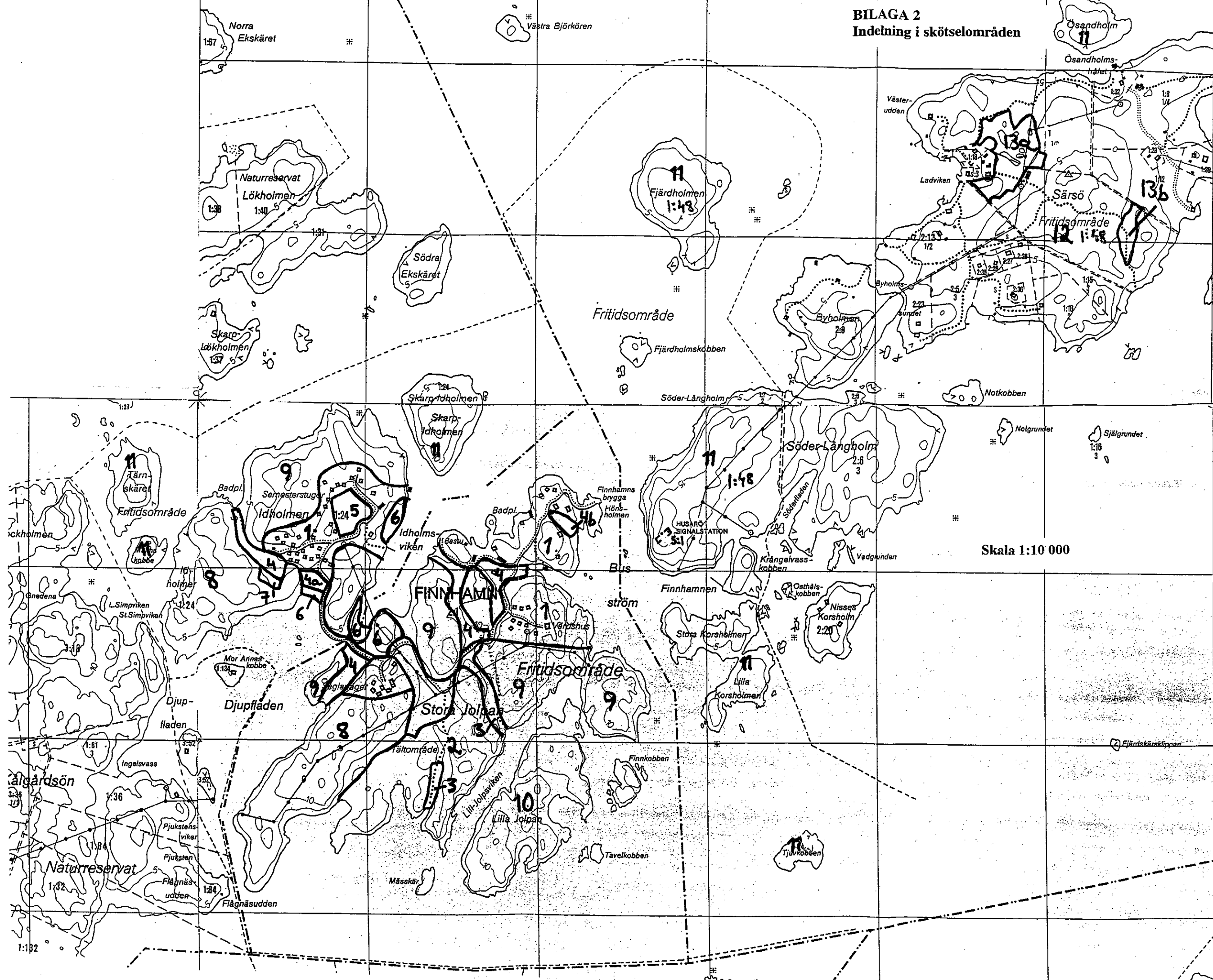
SKALA 1:20 000

Galgholmen

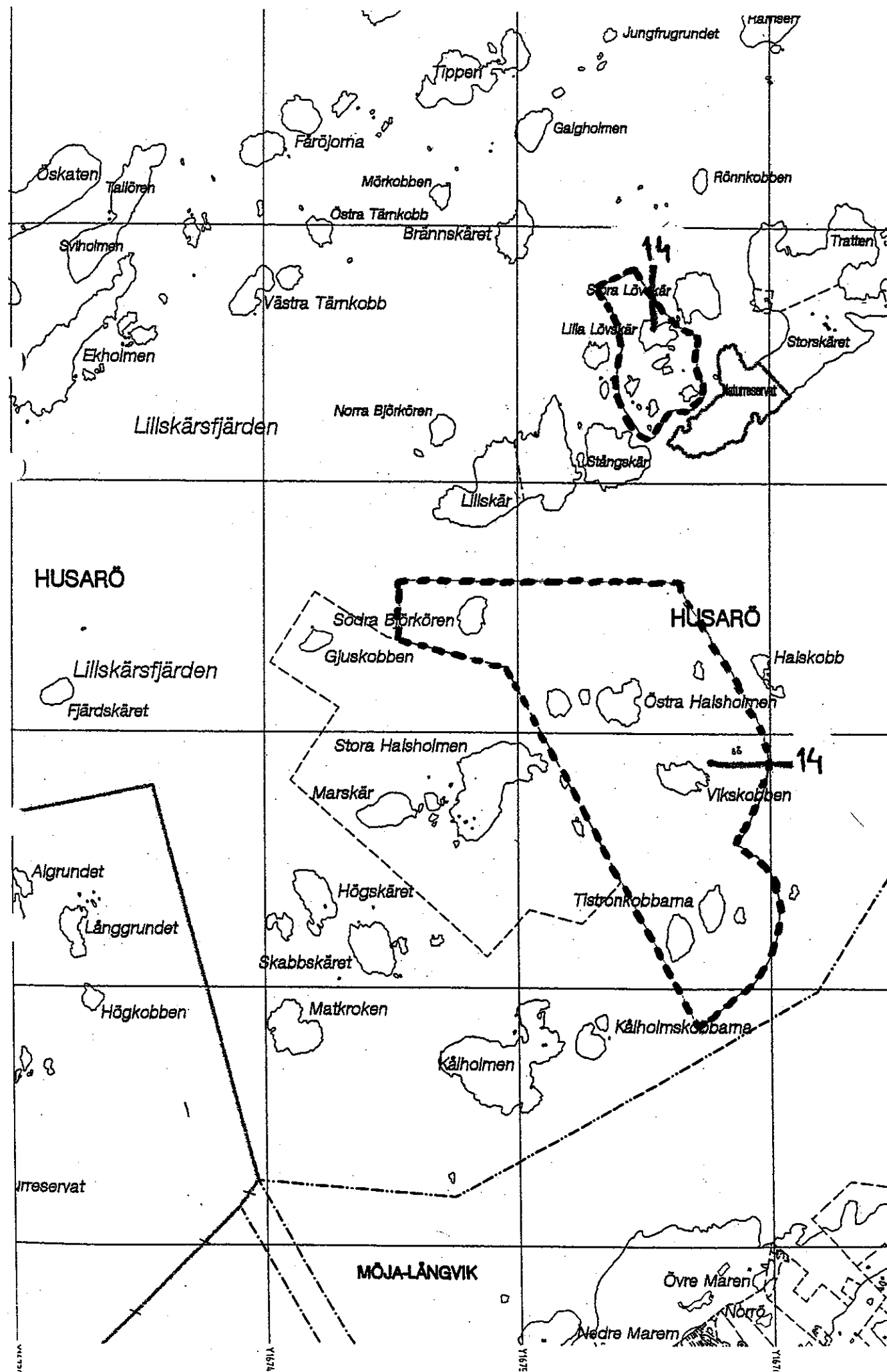

BILAGA 2

Indelning i skötselområden

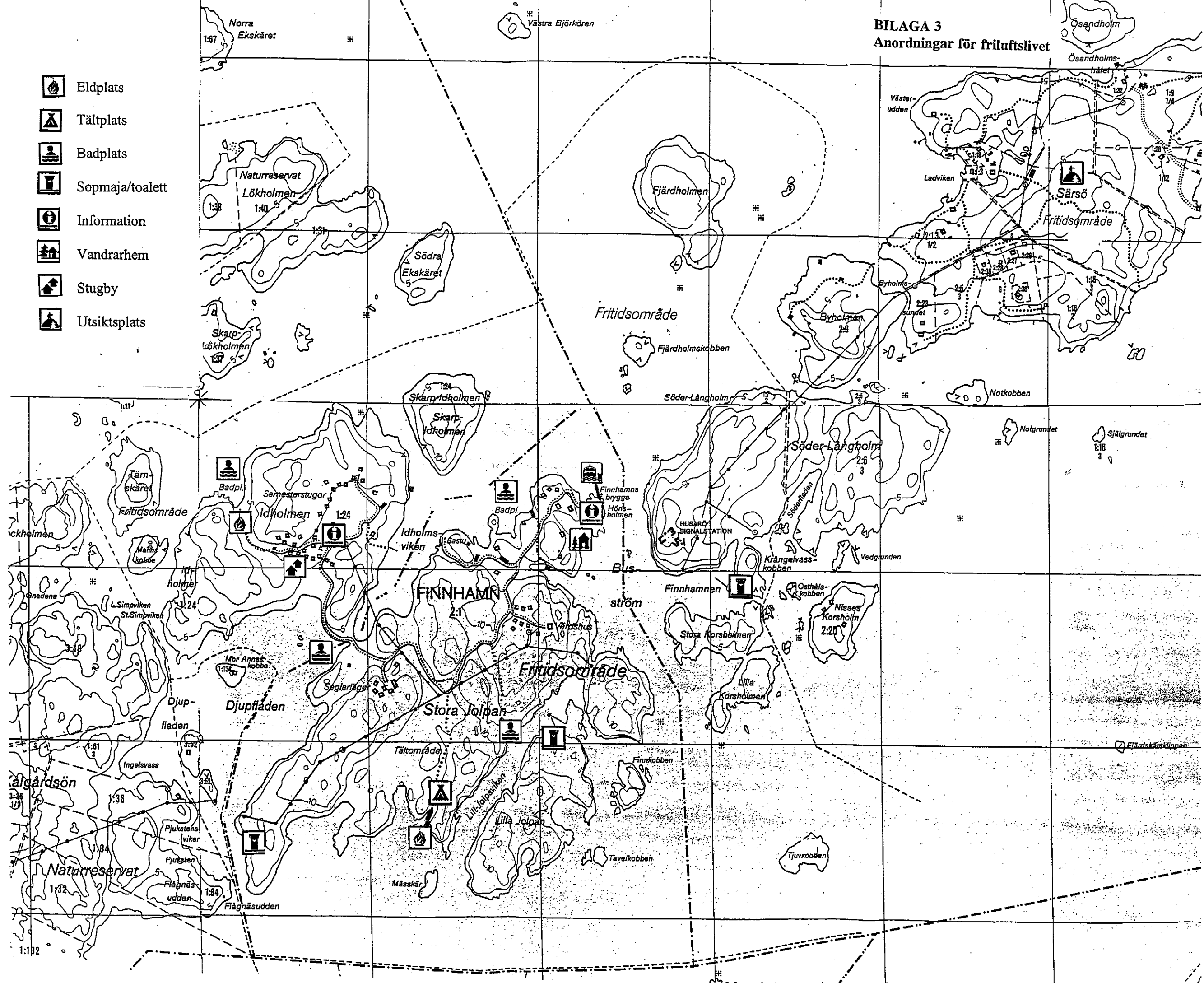

BILAGA 2
Indelning i skötselområden

BILAGA 3
Anordningar för friluftslivet

- Eldplats
- Tältplats
- Badplats
- Sopmaja/toalett
- Information
- Vandrarhem
- Stugby
- Utsiktsplats

Hur man överklagar hos regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet

Var ska beslutet överklagas

Länsstyrelsens beslut kan skriftligen överklagas till **regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet**.

Hur man utformar sitt överklagande m.m.

I skrivelsen ska du

- tala om vilket beslut du överklagar, t.ex. genom att ange ärendets nummer (diarienumret)
- redogöra för hur du anser att beslutet ska ändras.

Du bör också redogöra för varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Du kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt dig.

Behöver du veta mer om hur du ska gå till väga, så ring eller skriv till Länsstyrelsen.

Övriga handlingar

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din ståndpunkt, så bör du skicka med det.

Var inlämnas överklagandet

Din skrivelse ska inlämnas/skickas **till Länsstyrelsen** via e-post eller postadress och inte till regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet.

Tid för överklagande

Länsstyrelsen måste ha fått din skrivelse **inom tre veckor** från den dag **beslutet kungjorts i ortstidning***, annars kan ditt överklagande inte tas upp.

* Införd i	Dagens Nyheter	2025-02-26
	Svenska Dagbladet	2025-02-26